

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hstvt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nova posojilnica v Gorenji Radgoni.

Imam Vam, g. urednik, jako veselo novico sporočati. Kakor sem iz zanesljivega vira izvedel, je ustanovitev posojilnice za Gorenje Radgono zagotovljena in so pravila že potrjena navzlic vsemu prizadevanju naših nasprotnikov. Kakor ste že naznanili, začne posojilnica sredi meseca februvarija poslovati. Mi jo pozdravljamo prav pristréno, kajti koristila bode narodu po dvojnem potu. Kdor ima na razpolaganje gotovine, bode vedel, kje da varno naloži svoj denar; pošténi in zaupanja vredni mož pa bode našel v sili pomoč pri domačem denarnem zavodu.

Kako potreben je bil ta zavod, razvidi se že iz tega, da so naši nasprotniki na vse načine poskusili, naj bi se potrl ta zavod prej, ko je bil ustanovljen; da bi potem nemško društvo »Südmark« vstanovilo posojilnico. Nasprotniki trosijo med ljudstvom vse mogoče laži, da bi vzeli ljudstvu zaupanje do tega zavoda in našim nasprotnikom ves udani predstojnik okrajnega zastopa Gorenje-Radgonskega, g. Wratschko, skoval in odposlal je celo v imenu okrajnega odbora, ki ga pa, kakor se govori, ni k temu pooblastil, prošnjo na deželno namestništvo v Gradci, da se naj ne dovoli ustanovitev posojilnice, ali njegov trud je bil popolnoma zastonj, posojilnica obstoji in bode obstala.

Da bode posojilnica tudi vspešno delovala v prid našega ljudstva, porok so nam vse zaupanja vredni možje, ki so na čelu tega zavoda; ti ne iščejo nikakega dobička, ampak hočejo z združenimi močmi pomagati siromašnemu našemu kraju. Njim gre res velika hvala, ker s tem so si samo delo in skrb naložili iz požrtvovalnosti za svoj poteptani rod slovenski, mi pa jih hočemo podpirati, kolikor bo mogoče, v tem plodonosnem delovanju.

Da je samo bojazen, naj se naše ljudstvo kje preveč ne zaveda svojih pravic in narodnosti, kriva vsemu

hujskanju naših protivnikov proti posojilnici in da naši nasprotniki sprevidijo važnost in veliki pomen posojilnic, razvidi se že iz tega, da je zloglasno nemško društvo »Südmark« v Gradci, ki ima namen na slovenskem Štajarskem nakupovati slovenska posestva, tedaj Slovence iztirati iz svojih domačij in tamkaj potem Nemce, ki bi med nami zdražbo delali, naseliti, sklenilo na slovenskem Štajarskem takozvane »Vorschusskassen«, to je posojilnice ustanoviti, da bi potem slovenski denar, naš denar, ki smo si ga s krvavimi žulji prislužili, uporabljali proti nam ter nas z našim denarjem iztirali iz naših domačij in jih potem Nemcem izročevali. Ne, tega pa ne, ne boste nas še tako hitro pojeli! Slovenec se zaveda in hoče sam gospodar biti na svojih domačih tleh, ni nam treba take nemške »omike«, ki bi nas izpodila iz naših domačij.

Takó dopisnik in mi se mu radi pridružimo v njegovem veselji nad novo posojilnico pa tudi v nevolji zoper spletkarije nje nasprotnikov. Hvala Bógu, tokrat se jim niso obnesle po volji, ali hudó dene rodoljubu, ako vidi, da stoji na čelu nasprotnikov mož, ki ima posle sicer narodnega okr. zastopa v svojih rokah. Kako pride g. Wratschko do te svoje častne službe? Mar ga niso že prej poznali, saj je bil svoje dni celo vodja »bauernvereina«? Le-to društvo pa je visoka vlada razpodila, ker se je v njem rovalo in ščuvalo zoper naredbe države in celo zoper odločbe cesarskega dvora. Čudimo se torej v resnici lahko, kako je tega moža mogel voliti si za načelnika okrajni zastop Gorenje Radgone in še skorej bolj se čudi človek, da ga je vlada vse eno še priporočila Nj. veličanstvu v potrjenje.

Ali bodi temu, kakor že koli, mož je sedaj po vseh postavah, torej pravilno na čelu okr. zastopa in kar je naših mož v njem, na-nje pride sedaj dolžnost, da pazijo na-nj ter mu preprečijo spletke, katere bi utegnile biti na škodo slov. ljudstva. Za druge kratí pa sedaj znajo, da možu ni dati ničesar na obljubo, ako je nem-

skutar ali v zvezi z nemškutarji. Mladi posojilnici pa želimo obilo blagoslova božjega in s tem uspeha za slov. ljudstvo.

Govor dr. L. Gregoréca.

(V državnem zboru dne 16. decembra 1891.)

V. V. obéh deželah je jedna univerza, jedna tehnična visoka šola, 15 srednjih šol, 7 meščanskih šol, 2 moški učiteljski pripravnišči in jedna ženska, dve kmetijski šoli, jedna vinarska šola in na stotine ljudskih šol. In kaj imajo tega Slovenci? Skoraj nič, zakaj vsi ti mnogobrojni in dragi izobraževalni zavodi so skoro izključno nemški. Slovenci imamo samo tri slovenske paralelke, v nekaterih srednjih šolah je slovenščina obli-gaten učni predmet, na Štajarskem imamo nekoliko ljudskih šol, katere smo po rekurzih na naučno ministerstvo otéli germanizujočemu utrakvizmu. Koroški Slovenci, katerih je nad 100.000, pa imajo, kakor se je pred kratkim konstatovalo, samo jedno slovensko ljudsko šolo. Še potovalnega učitelja slovenskega nam ne dadó in ekscelenca gospod poljedelski minister je že naprošen, da ga pošlje s Kranjskega na Koroško.

Najhuje pa je to, da so vsi ti mnogi in dragi izobraževalni zavodi izključno upravljani od naših političnih nasprotnikov. Mi Slovani nimamo niti v deželnem odboru, niti v deželnem šolskem svetu za Štajarsko in za Koroško svojega zastopnika; nijeden naših ne sedi ondu. Gospoda moja! Tako ravna jo nemški oblastniki s pol milijonom Slovencev na Štajarskem in na Koroškem. Duševno naj bi propali, bremena pa moramo tista nositi, da bi toliko hitreje poginili. Zdaj pa pride še plemeniti grof Wurmbrand, vije roke in se čudi, da se nam štajarskim in koroškim Slovencem vidi sedanji položaj neznošen!

V tej zbornici smo čuli že nekatere krate očitaje, da so avstrijski Slovani panslavisti in da hočejo postati Rusi. To očitaje je tako neopravičeno, da bi niti ne odgovarjal na-nj, da ni za nas Slovence v nekaterih krogih nevarno in škodljivo v zmislu znanega latinskega reka: »natolcu j krepko, vedno nekaj ostane«. Iz za petdesetih let opazovati je pri Slovanih večjo duševno in kulturno delavnost; godi se nekaj, kar se godi pri germanskim in slovanskim narodih vsak dan, ali nikomur ne pride na misel, očitati Italijanom, kateri se zanimajo za francosko književnost, da hočejo postati Francozi, duševno in politično, nihče ne more trditi, da bi Danci, ki se tudi za nemško književnost zanimajo, hoteli postati pruski Danci. To isto pa velja tudi za avstrijske Slovence; vkupnost v kulturnih delih in težnjah še ni pogoj političnemu panslavizmu, in samo ta bi utegnil nevarno postati.

Znano je vsemu svetu, katere politične težnje imajo slovanski narodi. Poljaki, Malorusi, Slovaki in Slovenci zahtevajo, kolikor mogoče, popolno narodno avtonomijo; Čehi in Hrvatje zopet hočejo, da obvelja češko in hrvaško državno pravo. Da bi pa kdo zastopal panslavistične politične ideje, da bi kdo hotel Rus postati, to ni resnično in zato odklanjam tako očitaje kar najodločneje. Sicer pa vemo dobro, v katero svrhu slikajo nemški in madjarski šoviniisti panslavistične strahove na zid. Godi se zato, da bi bilo mogoče denuncirati Slovence kot državni nevarne, da bi jih bilo mogoče obrekovati in da bi bilo mogoče opravičiti sedanji sistem pritiska. Brez dvojbe pa se oglašajo tudi slaba vest zaradi mnogobrojnih krivic, katere so se storile avstro-ogerskim Slovanom. Temu se pa da odpomoči. Gospodje naj postanejo nam nasproti le-to, kar še niso bili nik-

dar — pravični, samo treba bi bilo, da se to zgodi kmalu in vidno, zakaj sicer bi se res utegnil uresničiti tisti pogoj, pod katerim je mogoče politični panslavizem. O tem nas poučuje zgodovina balkanskih Slovanov. Stoletja so vzdihovali pod turškim jarmom. Zapad je nanje pozabil. Avstrija ostavila je po smrti slavnega princa Evgenija zgodovinsko svojo misijo, osvoboditi kristjanov in se je pridružila Turkom. Posledica tega je bila, da so se zdvojajoči narodi slovanski obrnili do sorodne Rusije in ta jih je tudi res osvobodila. To pa dokazuje, da je samo turška brutalnost tirala Slovence, da so se obrnili do Rusije. S Slovani, kateri živé izven Rusije, moralo bi se še le turški ravhati, da bi začeli tudi v političnem oziru misliti na Rusijo. Avstro-ogerski državniki pa naj iz tega posnamejo nauk: ako bodete zmatrali Slovence za državljane druge in tretje vrste, ko jim niti tega ne bote dali, kar je za ohranitev narodnosti neobhodno potrebno, potem, gospoda moja, utegnile bi Slovanom res priti kedaj misli, katerih avstrijski domoljub ne more odobravati.

Cerkvene zadeve.

Janez Kramberger, župnik Vurberški.

II. Duhovnik. — Leta 1863. so rajni gospod latinske šole srečno skončali in v jeseni so potem vstopili v Mariborsko bogoslovsko semenišče. Tukaj se je pričelo novo, veselo življenje. Bilo nas je trinajst tovarišev, ki smo si bili vsi prav iz srca dobri. Z veseljem in prav vestno smo se učili bogoslovskih ved in poslušali smo posebno radi vsakdanja juterna premišljevanja našega prespoštovanega gospoda špirituala ali duhovnega očeta. Rajni gospod so si začeli premišljevanja zapisovati, da bi zamogli sami kedaj kot dušni pastir svojim ovčicam ravno s tistim kruhom postrči, ki je njim samim tako dobro teknil. Tudi jaz sem ravno tako delal in sva si rada eden drugemu pomagala, če je kateri kaj pozabil. Kedar sva se v bogoslovskem vrtu ali pa zunaj po polju skupaj sprehajala, sva si nauke, ki sva jih zjutraj slišala in kratko zapisala, še enkrat ponavljala in eden drugega k dobremu opominjala. Tako so se pričeli najini duhovni razgovori, ki sva jih nadaljevala ne samo vsa štiri leta, ki sva jih v bogoslovju srečno skupaj preživela, ampak tudi v poznejših letih sva se shajala. In enkrat je ura že odbila polnoči, najini razgovori pa še niso bili dokončani.

Ko so rajni gospod dne 23. julija 1867. l. z velik pobožnostjo sveto mašniško posvečenje zadobili in ko so v domači farni cerkvi svojo prvo sv. mašo odslužili, podali so se na božjo pot v Marijino Celje na gorenjem Štajarskem. Tukaj so se prisrčno nebeški Kraljici v varstvo priporočili ter so se njej za služabnika ponudili sklenili, v svojem duhovskem stanu le vedno na to gledati, kar bi bilo Bogu in Mariji prečisti Devici v več čast in hvalo. Kupili so si tam priprosto železni križ blizo eno pest dolg in so rekli: »Ljubi moj Zveličar, si za mene na sv. križu svojo kri prelil, hočem Ti ljubez Tvojo s tem povrniti, da bom povsod, kamor moj višji pastir pošljejo, svojim ovčicam razlagal, kak da nas neskončno ljubiš, in pa učil jih bom, kako in tudi oni vse težave voljno prenašajo po Tvojem zgledu, ki si nas ljubil in iz ljubezni do nas svojo dušo na križu izdihnil. Gospod, ne prosim Te, da bi mi križev ne pošiljal; prosim Te pa, daj mi po priprošnji Marije prečiste Device, da bom križe svoje potrpežljivo nosil po križani poti k Tebi v nebesa prišel. S tem-le križem pojdem na svojo prvo kaplanijo, z njim hočem bolni

tolaziti, sveti križ bom vselej kraj sebe na mizo položil, kedar se zvečer spat vležem, in ta-le križ bom v rokah držal, ko bom v smrtnih težavah Tvoje sodbje pričakoval, in ta-le križ bo z menoj v grobu počival. Daj mi, ljubi moj Zveličar, da bom svoj trden sklep, ki si mi ga vdihnil, tudi srečno dovršil!»

Ljubi Bog je sprejel ponudbo mladega duhovn. pastirja. Postlal njim je vso njihovo pot s trnjem, vodil jih je po prav strmih potih, pa jih je tudi krepčal. Večkrat jim je res srce krvavelo, če so videli, kako slabo se ljubemu Zveličarja in pa Njegovemu namestniku, katoliškemu duhovniku, ljubezen vrača, pa nikdar niso tožili, da je preveč, ampak rekli so mi o taki priložnosti: »Bog že ve, da sem dobro mislil; če tudi zdaj moja beseda na videz nič ne izda, bode pa Bog dal, da bo še pozneje kaj sadu iz nje prirastlo. Stari možje, ki že štejejo svojih sedemdeset let, spominjajo se še zdaj naukov svojih nekdanih gospodov kateketov; tako mislim, da bode marsikateri moj nauk tudi še le takrat sad rodil, ko bom jaz že davno v črnem grobu počival«.

Gospodarske stvari.

Nekaj o gnojenji in gnojilih.

Iz nič kmetovalec tudi ne more nič storiti. On samo prevaja tvarine, katere se v zemlji ali v zraku nahajajo, v druge, človeku več vredne, a novih ne zamore stvariti. Ako n. pr. redi živino, prevaja ceneje sestavine krmila v moč, v mleko in meso, kakor fabrikant prevaja surove tvarine n. pr. železo v vsakovrstne, celo dragocene izdelke. Prvotna surova tvarina so pa kmetovalcu snovi, katere se večinoma nahajajo v zemlji in katerih se rastlinstvo za hrano poslužuje. Te najdemo potem v naših pridelkih. Vzemimo n. pr. krompir in ga preiščimo, kaj smo v njem zemlji odvzeli. Po profesor Wolff-ovi razdelbi imamo n. pr. v 1000 klgr. gomoljev 750 kg. vode, 3.4 kg. dušca in 9.5 kg. pepela, v zeli pa 770 kg. vode, 4.9 kg. dušca in 19.7 kg. pepela. Pepel je neizgorivi del in obstoji v tem slučaju iz naslednjih kemičnih prvin, oziroma spojin: od gomoljev: 5.8 klgr. kalija, 0.3 natrona, 0.3 kg. apna, 0.5 kg. magnezije, 1.6 kg. fosforove kisline, 0.6 kg. žveplene kisline, 0.2 kumenčeve kisline, 0.3 klgr. klor; zelišča: 4.3 kg. kalija, 0.4 natrona, 6.4 apna, 3.3 magnezije, 1.6 fosforove kisline, 1.3 žveplene kisline, 0.9 kumenčeve kisline, 1.1 kgr. klor; vkup: 10.1 kgr. kalija, 0.7 natrona, 6.7 apna, 3.8 magnezije, 3.2 fosforove kisline, 1.9 žveplene kisline, 1.1 kumenčeve kisline, 1.4 klgr. klor.

Vse te snovi toraj odtegnemo zemlji. Ako jih jej ne povrnemo, mora ona s časom obožati. Poskusi v malem, kjer se v destilovani vodi raztopijo razne snovi in opazuje rast rastlin pri pomanjkanju te ali druge snovi, pokazali so, da potrebuje vsaka rastlina v prvi vrsti kalija, magnezije, fosfora in železa, razun tega pa še dušca in žvepla v raznih spojinah. Ako ena ali druga teh prvin zemlji manjka, tedaj je rast slabotna ali pa sploh ni mogoča. Kar nam pa ti poskusi v malem kažejo, to nam kaže narava v velikem. Kmetovalec mora toraj paziti, da daje to hranivo rastlinam v zemljo v pravem razmerju. Naše zemlje imajo pa manj ali več takih snovi že v sebi in večine prav za prav ni treba dodajati. Glavne pa, katere so za naše kulturne rastline najbolj potrebne in katerih se tudi največ pozabi, so pa dušec, kalij in fosforova kiselina. Teh nam večinoma primanjkuje, te so že več ali manj zemlji izsesovane in to je tudi vzrok, da polje, vinogradi itd. nič več ne ro-

dijo, kakor nekdanj. In kaj čudo! Kam so pa prišle? — Premišljajmo malo! Mi imamo n. pr. majhno posestvo, govorimo tu samo o polji in travnikih. Na tem pridelujemo in odvezemo zemlji vsako leto n. pr. 19 hl. pšenice, 25 kg. kalija, 20 kg. fosforove kisline, 43 kg. dušca; 19 hl. ječmena 17 kg. kalija, 11 kg. fosforove kisline, 25 kg. dušca, 150 hl. krompirja 74 kg. kalija, 24 kg. fosforove kisline, 49 kg. dušca; skupaj 116 klgr. kalija, 55 kg. fosforove kisline, 117 kg. dušca.

Že s temi gori omenjenimi rastlinami smo odvzeli našim 3 ha. zemljišča 116 kg. kalija, 55 kg. fosforove kisline in 117 kg. dušca. Ker te pridelke prodamo, zato pa so nam te snovi popolnoma zgubljene. Moramo jih toraj zopet z gnojem povrniti zemlji. V ta namen hranimo živino in za to pridelujemo na 1 ha. zemlje 540 mtr. krme = 93 kg. kalija, 22 kg. fosforove kisline, 71 kg. dušca, na 1 ha. zemlje 230 frišne detelje = 83 kg. kalija, 36 kg. fosforove kisline, 86 kg. dušca, na $1\frac{1}{2}$ ha. zemlje 180 pese = 120 kg. kalija, 36 kg. fosforove kisline, 86 kg. dušca, vkup 296 kg. kalija, 94 kg. fosforove kisline, 143 kgr. dušca itd. ter ako to pokrmimo, dobimo okoli 450 m. gnoja, v katerem je 135 kg. dušca, 72 kg. fosforove kisline in 180 kg. kalija, kar je visoko in sicer z nasteljo vred računjeno. Nekoliko namreč izpade pri krmljenji, ako množino v gnoji in množino v krmi odštejemo, kar gre v meso, mleko itd. in kar tudi večinoma iz našega gospodarstva prodajemo.

S tem gnojem zamoremo, se ve, da vse snovi, katere smo v prvem oddelku polja odtegnili, zopet povrniti, toda kaj bomo pa drugemu delu dali, kateremu smo te snovi v krmi odvzeli? S tem si samo od drugega dela izposodimo, napravimo dolg, čegar obresti ga v kratkem vničijo, ako ga kmalu ne poplačamo. Kar se v detelji zastopanega dušca tiče, ni treba nam še tolikanj skrbeti, kajti detelja od tega še toliko ne izsesa, temuč ga še tako rekoč zemlji pomnoži, ker ima to dobro lastnost, kakor vse podobne zeli, da zamore tudi iz zraka dušec potegniti na-se. Za druge snovi moramo pa skrbeti. Na svetu se najmanjši prašek ne izgubi, tako tudi ne ta kapital naše zemlje. Ali kaj nam to pomaga, ko gre vendar-le iz našega posestva in se večinoma kopiči po mestih, kjer nimamo nobene koristi. Mi imamo pa vsled tega vedno slabše obirate, žetve itd. Vsled tega bo pa še jój! In pri tem pa še nekako malomarnost gledé na ravnanje z gnojem, gledé na izkorištenje zemlje! Kaj čudo toraj, da vsak kmetovalec čez slabe čase toži, ko svoj najboljši kapital tako nepremišljeno troši. (Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 6. februarija v Gorenjem Gradu in pri sv. Petru pod sv. Gorami. Dne 8. februarija na Dobrni, v Lipnici in v Vojniku. Dne 9. februarija v Konjicah in na Pilstanji.

Dopisi.

Iz Malenedelje. Naše »leposlovno bralno društvo pri Malenedelji« je imelo dne 10. januarja svoj redni občni zbor, kakor je to bilo razglašeno po časopisju in po na to navlašče tiskanih naznanilih. Navzlic grdemu vremenu, ker je snežilo celi dan gosto, da-si jedva videl par koračaje naprej, sešlo se se vendar veliko število udov k zborovanju, katero se je pričelo ob 4 uri popoldne, v šolskem poslopju. Po prijaznem pozdravu gospoda predsednika, poprijel je gospod društveni tajnik besedo, ter je jasno in temeljito dokazal korist bralnih društev. Povdarjal je, da narod, kateri ne čita, kateri nima svoje literature, je mrtev narod. Koristi, katere

imajo čitatelji dobrih knjig in časopisov so ogromne. Kmetovalec, kateri n. pr. čita dobre gospodarske časopise, kakor n. pr. »Slov. Gospodar«, »Kmetovalec«, »Novice« i. v. dr. si na podlagi pridobljenih navodov zna zdatno izboljšati svoje gospodarstvo. Kakor za vsakega, je tudi za kmeta velike važnosti, da je tudi v političnih rečeh dobro poučen, da ima lastno prepričanje, da zna v odločilnem trenutku razločiti svojega političnega sovražnika ali prijatelja. Po tem govoru, kateri je bil z živahnimi »živio-klici« prejet zapeli so nam Št. Jurjevski peveci par krasnih pesmic in potem pričela se je volitev novega odbora. Voljeni bili so ednoglasno vsi stari, izvzemši gospod Koserja, katerega nam usoda v kratkem vzame. Njegovo mesto prevzamejo č. g. župnik Ferd. Šošarič enoglasno voljeni. Po zborovanju izreče se vsem podpornim udom pristrčna vahvala. Zatem so se podali vsi udje z ogromno množico drugega ljudstva k prosti veselici k »Kozlovi Gerci«, kjer so nas Št. Jurjevski peveci prijetno očarali s svojimi izbornimi popevkami. Igrala se je tudi izvrstno igra »Kje je meja?« od prostih domačinov, da so zaslužili občno pohvalo. Končno nam naj bo še dovoljeno izreči pristrčno zahvalo gg. Jurjevskim pevcem in vrlim Kapelčanom, kateri so nas kljubu grdemu vremenu in slabemu potu blagovolili posetiti, ter delovati na to, da je veselica tako sijajno izpadla. Dalje izrekamo tudi najsrčnejšo zahvalo podpornim udom č. g. župniku Ferd. Šošariču, č. g. kaplanu Fr. Moravcu c. in kr. stotniku g. Plavcu, c. kr. zemljiščnemu knjigovodju, gospod Spindlerju, gospod dr. Filipiču, odvetniku in vsem drugim, kateri so naše društvo podpirati blagovolili, vedoč, da pomoč je povsod dobra, posebno pa pri narodnih podjetjih! Vsem skupaj: živili! »Junior«.

Iz Kapele pri Radgoni. (Zahvala.) Kanili smo dne 14. februarja prirediti veselico v našem društvu ali ona sedaj izostane. Za one, ki pristopijo v naše »bralno društvo« kot novi redni udje, znižala se je letnina, in to bi se ne bilo moglo zgoditi, ako ne bi imeli blagih dobrotnikov. Tako so nam darovali čč. gg.: Jakob Vidovič, kaplan pri Sv. Rupertu, 3 fl., J. Bohanec, kaplan v Ljutomeru, 2 fl. 40 kr., P. Emeran Šlander, administrator v Gornji Radgoni, 1 fl. in knjige in O. Ploj, c. kr. notar v Gornji Radgoni, 1 fl. Odbor »Družbe sv. Mohorja« poslal nam je lepo število knjig: ravnotako nas je obdaroval s knjigami gospod Franjo Žitek, veleposestnik na Moti. Za imenovane darove izrekamo blagim dobrotnikom pristrčno zahvalo.

Iz Pristove. (Spominek.) Nova bolezen ali influenza hoče se tudi v naš kraj, kjer smo dosedaj, hvala Bogu, večidel vsaki nalezljivi bolezni za vetrom bili, naseliti. V prvo izbrala si je moža, kateri je v kratkih dnevih nje povelju slušati moral, Jožefa Kos, v 53 letu njegove dobe, njega truplo smo izročili dne 19. jan. materi zemlji in ga k večnemu počitku spremili; bil je sploh ne samo čistan, marljivi kristjan, ampak on je več let v naši občini kot predstojnik vrlo gospodaril. Odkar je pa ta svoj stol sosedu izročil, veselil se je svojega poklica kot cerkveni kjučar do zadnje ure. Toraj bodi nam vsem njegovim prijateljem in znancem v najboljem spominu: bodi mu zemljica lahka!

Iz Čadrama. (Našemu društvu) za pozidanje nove farne cerkve smo v začetku pret. leta k naznanilu, da ima zdaj društvo že nad 16.000 gotovega premoženja, dodjali preroško nado, da bode, ako vsi društveniki svojo dolžnost storijo, društvo koncem leta imelo že 20.000 gotovine. Predstojništvo društva ni svojih rok križem držalo, ampak pri velikonočnem spraševanju in po kvaternih nedeljah se je domačinom priporočalo, naj bi svojo dolžnost društvu naproti po moči izpolnjevali. In ker se po pravilih tega društva odborniki njegovi vselej le za tri leta izvolijo in ono že zdaj osmo leto

obstoja, moral se je tisti v pret. letu vnovič po občnem zboru društvenikov izvoliti. K temu občn. zboru zbralo se je nekoliko nad 100 društvenikov, katerim g. predstojnik najprej zopet pred oči postavi potrebo nove večje farne cerkve. Kedar koli naši šolarji kakšno skupno pobožnost imajo, ni jih kam postaviti in ko je pred več leti preč. škofijstvo vprašalo, bi-li ne kazalo vsako nedeljo in praznik otroke skupaj k božji službi voditi, se je ravno zavoljo premale tukajšnje cerkve moralo reči, da ne. Ako eni k rani, drugi k pozni božji službi pridejo, se razpoteknejo, kakor morejo; ako so pa vsi skupaj, nimajo prostora. Tudi po nedeljah v adventu in postu se to vidi, ko je taka gnječa, da se je bilo vselej kake nesreče bati. Omenilo se je, da je bila 5. rožnika tekočega leta v Gradci cerkev Jezusovega srca slovesno posvečena, katera stane nad 700.000 gld. in večino tega denarja so radovoljni darovi enakega društva, kakor je naše. Isti den bila je na Montmartru v Parizu po kardinal nadškofu Richard posvečena krasna cerkev, ki je 100 metrov dolga in 50 metrov široka — tudi presv. srca Jezusovega. S kakošnim veseljem, da z navdušenjem se je vlagalo, vidi se iz tega, da so v kratkem nabrali 24 milijonov, čeravno so za cerkev do dne posvečenja potrebovali le 23 milijonov, in se spozna, da nijeden katoličan na Francoskem ni zaostal, temuč delali so vsi z veseljem in združenimi močmi nam v pošnemo. Predstojnik društva še vpraša navzoče, imali kdo kaki nasvet staviti ali kako pritožbo zoper dosedanje gospodarstvo, a nihče ne spregovori besede v potrjenje, da so vsi zadovoljni z dosedanjim postopanjem. Po nasvetu g. predstojnika so se v odbor zopet izvolili: Gg. Fr. Jonke, Anton Kolar, Bl. Oblonšek, Jan. Hmetec, France Kos, Matija Kos in Jurij Leskovar. Namesto Jož. Lipuš izvoli se soglasno g. Bl. Kukovič, ki tudi tajništvo prevzame. Za svojega namestnika izvoli g. predstojnik zopet gosp. trgovca in veleposestnika Fr. Jonke. Kljub temu prizadevanju predstojništva se nadeja do 20.000 fl. ni spolnila, ampak novega leta 1892 se je iz prižnice vernim naznanilo, da to naše društvo si je lani pridobilo 70 novih udov in šteje zdaj 1011 dobrotnikov, ki so enkrat ali večkrat več, kakor 52 kr. društvu darovali in 448 navadnih društvenikov, ki le 52 kr. na leto vlagajo. Društvo je sicer za dobrih 2000 gld. zopet napredovalo, pa le 190 domačinov je svoje doneske vložilo, ki znašajo 280 gld. To je pri vsej slabi letini vendar premalo, saj imamo takih v fari, ki bi sami lahko več darovali in od tujih dobrotnikov smo dobili 491 gld., od društvenega predstojnika zopet 500 gld. in vplačanih 6 % in 5 % obresti 565 gld. 60 kr. in zadnjič so sporočila rajnih in ako nam tistih kaj voda ne odnese, ima zdaj društvo blizu 19.000 gld. in se nadjamo, da bo v dveh ali treh letih zamogla se stavba začeti, posebno ako bi vsi, ki naše razmere poznajo, nas hoteli blagovoljno podpirati po pregovoru: Kamen do kamena palača in Bog vrni stokrat vsem tujcem in domačinom, ki so do zdaj to storili! — Leta 1891 je bilo pri nas 75 rojenih, 38 moškega in 37 ženskega spola, med njimi 10 nezakonskih. Poročenih domačih svatov bilo je 19 parov, umrlo jih je 51.

Iz Vitanja. (Zdravje — posojilnica.) Med tem, ko čujemo, da po mnogih drugih krajih ljudje zelo bolehalo in umirajo, smemo pač Vitanjčani Bogu prav posebno hvaležni biti, da je pri nas zdravje zelo vgodno in povoljno. V tej veliki fari je pretečenega meseca januarja le ena oseba umrla, in sicer neka kmetica na porodu. — Naša posojilnica je imela pretečenega leta vsega denarnega prometa blizu 70.000 gld. Vlog je prejela 33.633 gld. 16 kr., posodila pa je 28.576 gld.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Nj. veličanstvo svitli cesar je podelil ministru za trgovino, markiju Bacquehemu »veliki križ reda Leopolda«, to pa najbrž za voljo njegovih zaslug gledé na nove trgovinske pogodbe. — V državnem zboru so sklenili postaviti, ki izpremeni nekoliko poučevanje v pravoslovnih vedah in bodo le-te posehmal nekaj bolj domače, avstrijske. — Na vrsto pride sedaj v drž. zboru razprava o »borznem davku« t. j. plačevati bode tudi tistim nekaj davka, ki tržijo samo s papirji, ki imajo vrednost denarja pa se lahko prodajo za višjo ali nižjo ceno. Za to kupčijo so posebne hiše v velicah mestih n. pr. na Dunaji, v Berlinu . . . in ime njim je »borza«, ime, ki pomeni toliko, kolikor možnja ali denarnica. Le-ta kupčija pa je najbolj v rokah judov in brž zato ni imela doslej davka.

Štajarsko. V Gradci se še volilci niso zjediniли, komu da bi naj dali svoj glas za državno poslanstvo. Liberalci in nacionalci t. j. stari in mladi Nemci si stojé nasproti; prvim je župan dr. Portugal na čelu in zato je mogoče, da zmaga stranka nemških liberalcev, ali kakor je znano, za slov. ljudstvo niso ne stari ne mladi Nemci sreča. — Zoper to, da se štajarska c. kr. kmetijska družba izpremeni, ugovarja več kmetijskih podružnic in kolikor sodimo, storé to po vsej pravici.

Koroško. Našim sosedom, koroških Slovincem se je posrečilo pridobiti si v nekaterih občinah slov. zastop in kar je najbolje, v taci, v katerih so najhujši kričači doma; v Dobri vasi je propadla Plavčeva, v Kotnari vasi pa Kirschnerjeva stranka. — Mestni zastop v Celovci se brani še nadalje slov. dopisov ter išče uzrokov, da jih pošlje nazaj. Mislimo, da jih ne najde tako k malu.

Kranjsko. V neko vas na Dolenjskem je prišel une dni nek gosposki slepar ter se je ponudil kmetici, da ji »naredi denar«, če mu ga ima kaj »za mušter« dati. Žena si nato izposodi pri sosedu petdesetak in z njim jo popiha potem slepar, ne da ji naredi družega. Doklej še bodo ljudje tako neumni, da čerjo delati si denar! — Deželno gledališče v Ljubljani bode v kratkem dogotovljeno in v njem bodo tudi slov. predstave ter bode tako še le v resnici deželno.

Primorsko. Kakor se kaže, dobijo v Gorici že vendar-le slov. ljudsko šolo. Mestni zastop se je sicer še brani, toda veliko število starišev, ki prosijo za-njo, prisili pa jih nazadnje, upamo, na to, da se taka šola za njih otroke postavi na stroške celega mesta. Vlada mora, ako jej je kaj do pravice, gledati na to, da se mestni zastop ne odtegne svoji dolžnosti.

Tržaško. Posojilno in hranilno društvo v Trstu ne najde od slov. strani toliko podpore, kolikor je zasluži. To sicer ni lepo, vendar pa sodimo, da si dobi sčasom dovolje zaupanja pri ljudéh in s tem tudi podpore. — Ker primanjkuje mestni kasi v Trstu denarja, zato vzame mesto novo posojilo 800.000 fl., toda slov. poslanec, g. Nabergoj nasvetuje, naj prevzame država laško gimnazijo in realko v svojo skrb, ako je teh šol v resnici potreba. Ali take potrebe brž ni za-nji in zato si mesto ne upa s tako prošnjo pred vlado.

Hrvaško. Sabor ali deželni zbor v Zagrebu še ni dovršil svojega dela, vendar pa ga je vlada poslala »na počitnice«. Ni še gotovo, kedaj začne iz nova svoje posvetovanje. — Na Hrvaškem ste samo dvé stranki, vladna ali »narodna« in ta gre z vlado kar slepo ter »stranka prava«, ki se ji ustavlja. Zadnja pa je slaba in ni upanja, da se kedaj ukrepi, ker je preveč — divja.

Vsled tega misli prejšnji ban, grof Pejačević, da bode treba nove, srednje stranke. Naj le stopi k malu na dan!

Ogerska. Pri zadnjih volitvah državnih poslancev je vlada vendar-le izgubila nekaj svojih mož in stranka grofa Apponyi je narastla na število 62 poslancev. To je vsekako pomenljivo, ali če je v tem za državo sreča, zna le Bog, kajti grof Apponyi suče plašč preveč po vetru in tudi Madjara je v njem preveč; ubogim Slovakom, Srbom in tudi Nemcem pač z njim ne prisije milše solnce.

Vunanje države.

Rim. Nekateri listi so bili prinesli novico, da so sv. oče Leon XIII. povzdignili novega nadškofa v Ostrogonu, Vaszary, že v čast kardinala rimske cerkve, ali to ni resnica ter so mu sv. Oče dali le pravico do službene obleke enake, kakor dohaja kardinalu.

Italijansko. Na večih vseučiliščih so se dijaki uprli svojim profesorjem ter je vlada vseučilišče v Napoli in v Turinu zaprla na več mesecev. Pravi se, da je naščula Crispíjeva stranka mladeniče zoper naučnega ministra Villarija. Ne znamo, čemu je ravno ta minister uni stranki toliko na poti, ali še pa ima mož kje preveč vere?

Luzitansko. V tej državi so dolgovi ljudém do grla prišli in zato išče sedaj vlada poti, da se jih vsaj za nekoliko odkriža. Doslej pa še ne pozna druge pomoči, kakor da se uradnikom manj izplačuje, tirja pa višjih davkov. Za to pa pač ni treba veliko uma, toda vpraša se, ali se oboje da izpeljati.

Francosko. Veliko sitnobo ima republika s svojo novo carino in za sedaj je to najhuje gledé na sosednjo Španijo. Tam nočejo nič več vedeti o francoskem blagu in to je velika škoda za francoske trgovce, ali tudi za španske ni koristno. To čutite tudi obe vladi, toda nobena noče biti v tem prva, da odjenja kaj na ljubo drugi. Najbolje bode za-nji, če storite to obe ob enem. — Francoski delalci so izdali nek »manifest« ali oznanilo do vlade, v katerem se tirja bolji živež, bolje stanovanje in boljše delavnice. To sicer ni malo, ali če je mogoče, ni preveč tirjati teh rečij.

Angleško. Kdo bode angleški kralj, če umrje sedanja kraljica? O tem vprašanju si belijo nekateri ljudje lasi svoje, vendar pa se to ne reši težko, saj še živi kraljica Viktorija, nje sin, princ Albert in tega sin, princ Jurij, zatem še dve hčeri, vojvodinja Fife in nemška cesarica Viktorija ter še več drugih, ki imajo pravico do te časti.

Nemško. Boj o novi šolski postavi bje se v Berlinu še z veliko silo, ali vse kaže, da zmaga naučni minister grof Zedlitz s svojim načrtom, kajti cesar stoji odločno na njegovi strani pa tudi državni kancelar, grof Caprivi. Ostali ministri pa so bolj omahljivi, liberalci stavijo še svoje zaupanje najbolj na ministra Micquel pa Bennigsen, dež. predsednika v Hannoveranskem.

Rusko. Močna stranka v Peterburgu dela na to, da odjenja vlada v svoji sili na poljske katoličane ter jih ne sili več, da prestopijo v pravoslavno t. j. rusko cerkev. Čas je v resnici za to, da preneha ta nesrečna sila, ali mi še nimamo veliko upanja na to.

Bolgarsko. Minister Stambulov še ni ozdravel in zdravnik ni mogel najti kroglice, ki je ministru obtičala v mesu. Nevolja zoper ruske spletke je splošnja ali kaj more mala državnica zoper tako, kakor je ruska!

Srbsko. Trgovinska pogodba z Avstrijo bode v kratkem času gotova, kajti pogajanje se vrši na Dunaji brez večjih ovir. Sicer pa to ne more biti drugače, saj je trgovina z Avstrijo skorej edina, ki je tega imena vredna.

Tursko. Nekaj se je turski vladi sedaj izgodilo,

kar že dolgo ne. O novem letu je spravila namreč toliko denarja skupaj, da je mogla plačati ruskemu carju celo letno odškodnino iz zadnje vojske. Enako srečo je imela še samo enkrat doslej.

Afrika. Novi khedive v Egiptu, Abas paša, je odpravil patentni davek, ceno soli pa je znižal. Kaj takega se ne izgodi lahko kje v kaki drugi državi. Tudi v Egiptu se tega niso učakali v prejšnji dobi.

Amerika. Republika Chilijska išče posojila in najljubše ji bode, če ji ga kdo ponudi za 25 milj. Z denarjem hoče izplačati dolg, ki ga je napravil predsednik Balmaceda s tem, da je izdal denar iz papirja brez prave podlage, kakor je je treba pri takem denarju.

Za poduk in kratek čas.

Družba sv. Mohora v naši škofiji.

Ravno pred tremi leti smo na tem mestu spregovorili o družbi sv. Mohora. Zopet nas miče pogledati, kako se je družba v treh letih razvijala po naši lavantinski škofiji. V obče naznajamo vesel napredek. Število družbenikov narašča od leta do leta in je v teh treh letih poskočilo za 4408 udov. Pred tolikim številom — čako dol! Ako bi pa utegnili tu ali tam v koga zapiciti svoje pero, ne storimo tega, da bi ga ranili, in da bi ga bolelo, marveč da ga nekoliko požegetamo, da se prebudi, in hitro stopi v vrsto udov, kjer ga čaka prostor, da ne bo nikjer redčine v naših vrstah.

Vemo sicer, da ima na svetu vsaka reč svoje meje, in da tedaj tudi število družbenikov družbe sv. Mohora ne bo večno rastlo; isto tako pa smo si tudi svesti, da še po nekaterih krajih smejo nekočkrat široko stopiti, in se njim ni treba bati, da bi se že spodtekli na skrajnem mejniku.

Nek stari kmet — oče Andraš — imel je polno klet vina. Dolga vrsta sodov hranila je starino vseh bolj-sih let, odkar je bil on gospodar. Časih je kmet zahajal v klet, da pogleda, če še čepek drži, a tudi da pokusi, koliko je starina od zadnjega obiska glajša, in koliko bi tedaj utegnila tudi več vredna biti. Toda kakor pravimo, to se je zgodilo le redko kedaj, kajti kdor prepogostem zrači klet, njemu prepil sod za sodom izkolu na svetlo. Pokušal pa je naš oče Andraš slednji sod, in vsak letnik je pohvalil, rekši: Dober si, dober. — a Drašek še ima boljsega — in prestopil je k sosednjemu sodu. Tako je preccnil in pohvalil vse letnike notri do zadnjega sode, ki je bil globoko v kotu v temo obsojen. Ta je hranil najboljšo starino in poznalo se je že po mahu, ki je po sodu raste, da že dolgo nikdo ni več gibal tega sode. Naš Andraš tedaj potipa po sodu in poišče pilko, potem pa ga polahkoma par krat vdari po glavi, kakor oče pogladi svojega najljubšega otroka, nalije si kozarce in ga nese na luč, da se solnčni žari ž njim poigrajo in potem pripravi svoj jezik, kakor otrok za materine prsi, da pokusi zlahtno kapljico. Fini okus razvedri mu oko in mu lice oveseli, da troje peres ne opiše zadovoljnosti njegovega obraza. Zdaj oče Andraš še enkrat spregovori, da izreče kotnjaku zaslužen hvalo, in potem še pristavi: Ti si moj, jaz sem tvoj, pri tebi ostanem. — In pri tem sodu je gasil kmet svojo žejo, dočim je ni pogasil.

Kam-li meri naša povest? — Število udov družbe sv. Mohora vseh posameznih let je hvalevredno; a se more še vedno poboljšati in ne bomo prej nehali napinjati svojih moči, dočim najvišjega števila ne dosegemo. Še le potlej hočemo zadovoljni mirovati in reči: pri tem številu zdaj ostanemo.

Poglejmo tedaj stanje družbe sv. Mohorja po dekanijah in župnijah naše škofije!*) »Slov. Gosp.« si ne more kaj, da bi nekaterih župnij ne zapisal v svoje zlate bukve, tistih namreč, ki se odlikujejo po številu udov. Šolarjev učeniki sicer ne smejo več vrstiti po njih pridnosti, a »Slov. Gosp.« se to ne zdi niti dosledno niti naravno. Zakaj pa posestnik mora trpeti, da mu njive in vinograde postavijo v prvi in drugi razred? Zakaj pa ne vse v jeden razred? Toda tukaj gre za — dačo. »Slov. Gosp.« pa se drži konservativnih načel in se zapisuje vse, ki to zaslužijo, v svoje zlate bukve. Zdaj ste pa gotovo radovedni, kdo bo prvi in kdo drugi?

Prvi je Sv. Miklavž nad Laškim; šteje 13 udov na sto ljudi, ali 13 od sto: »Slava mu!« V drugi vrsti imenujemo Sv. Marijo Nazaret (11 od sto): Živila! V tretji vrsti stojita Sv. Andraž nad Polzelo in Šmihel za bregom (10 od sto): Na mnoga leta! In tem najbližji so: Sv. Štefan v Spodnji Polskavi, Sv. Magdalena pri Kape-lah, Sv. Mihael v Veržeji (8 od sto).

Smešnica. Razgovarjali so se v nekej družbi, da so bili v starodavnih časih mnogo večji ljudje, kakor dandanes. Naš prvi oče Adam je bil baje celo čez tri-deset metrov visok, a Eva samo par metrov manjša. »Preubogi Adam« reče na to neki gospod, »ako je bila Eva tako velika, kako dolg je bil še le nje jezik!«

Razne stvari.

(Slovesen krst.) Na svečnico je bil na cesarskem dvoru slovesen krst unukinje Nj. veličanstev, hčere najvojvoda Franca Salvatorja in Marije Valerije. Kumica je bila presvitla cesarica in mladi nadvojvodinji so dali ime Elizabeta Marija Ignacija.

(Društvo.) V Vojniku snuje se »katol. polit. društvo« in so pravila za-nj že poslali c. kr. namestniki v Gradec v potrjenje. Ime bode društvu »Edinost« in mi mu želimo, naj edini vse slov. može v trgu in iz okolice in lepo in uspešno delovanje na polji narodne izomike.

(Vabilo) k javnemu letnemu zborovanju, katero priredi »Katoliško politično društvo v Slatini« 7. febru-varijs 1892 v gostilni g. Venclja Zawerky (Restauration Ogrizek). Začetek ob 4. uri popoldan. Na večer je ravno tam prosta zabava in petje. Svirala bo Slatinska godba. Začetek ob 7. uri. Vstopnina 30 kr.

(Dijaško semenišče.) Na svečnico zvečer je bila mala veselica v dijaškem semenišči v Mariboru. O njej je bilo petje, govor in gledališka igra. Počastili so veselico mil. knezoškof, korarji stolne cerkve, ravnatelj c. kr. gimnazije, profesorji, duhovniki mesta in tudi nekaj gg. bogoslovcev. Ves vspored se je izvršil točno in na čast semeniščanom. Najbolj se je dopadlo pa petje iz mladih grl in tudi gledališka igra je pripomogla veliko k splošnemu veselju.

(Prošnja.) Ker bo l. 1895 sedemstoletnica rojstva sv. Antona Padov., hoče frančiškanski samostan v Padovi popraviti svojo koncem 13. stol. sezidano cerkvo, v kateri so hranjeni onega svetnika ostanke in jezik nestrohnel: zato milo prosi podpore. Kdor želi sv. Antonu, ki je znani čudodelnik, kaj podarovati, naj pošlje to po domačem duhovniku samostanu ali škofijstvu v Padovi na Italijanskem.

(Naznanilo.) Prosim čč. gg. duhovnike in posvetnjake, da poižvedo ter mi sporočajo, iz katere župnije na spodn. Štajarskem izvira rodbina »Kern«. Ali

*) Natančni pregled po številkah dobili smo iz marljivih rok gosp. učitelja v Slov. goricah J. K—č.

še živé Kerna, ali so iz umrli, to mi tudi ni znano. Rad bi namreč dognal narodnost slavnega zdravnika Vincenca Kerna, katerega oče se je okoli 1730 leta preselil v nemški Gradec iz slovenskega Štajarja. Fridolin Kaučič, Ljubljana, grad Tivoli.

(Sedemletni urmetnik.) Raoul Koczalski, dvorni pianist (igralec) šaha perzijskega, je dne 22. januarija v Mariboru igral na glasoviru točno in sprtno tako, da je zadostil najostrejšim zahtevam muzikaličnim. Prsi so mu že okrasili z redovi razni vladarji. Ta deček vtegne postati še kedaj glasbeni izvrstnik izredne vrste.

(Slovstvo.) »Luči«, spisal A. Funtek, je ime lični knjižici, ki jo je deloma iz »Ljubljanskega zvona« ponatisnil in izdal g. D. Hribar v Celji. Cena je broširani 70, lepo vezani pa 1 fl. 20 kr. ter 5 kr. za pošto.

(Nemško petje.) V Štoréh pri Celji pripravlja se novo pevsko društvo ter bode neki izgola nemško. Se ve, da so prišli gg.: Supanc, Supan, Syrovatka itd. iz tevtoburskih lesov.

(Občinske doklade) v Mariborskem okraji so v občinah: Razvanje 25, Radvanje 40, Rotenberg 25, Slivnica 35, Skoke 25, Slemen 10, Spižnek 20, Sulca 20, G. Dupljek 30, Sp. Dupljek 12, Traguč 10, Trestrnica 20, Božnik 20, Valce 35, Svičina 15, Bohova 0, Vrtič 26, Volčji dol 15, Selnica 20, Selnica ob Muri 25, Cirberk 30, Ciglenca 10, Činžat 20, Cirknica 15, Smolnik 40 in Zrkovce 20. V celém okraji izhaja po takem samo Bohova brez občinskih doklad.

(Gozdovi.) Iz državnih drevesnic razdeli se tudi letos 800.000 gozdnih drevesec, posebno smrekovih, jasenovih, borovih pa tudi orehovih, javorovih, lipovih brez plačila manj premožnim posestnikom. Prošnje za-nje vsprejemlje do dne 25. marelja c. kr. deželni gozdni nadzornik v Gradci.

(Posojilo.) Pri zadnjem posojilu štajarske dežele se je izžrebalo število 1166 in 1918, ki se glasite na 1000 gld., potem pa števila 7153, 7742, 8082, 8318 in 8400, ki se glasé na 20 gld. Kdor ima torej katero zadolžnico pod to številko, naj se oglasi za svoje denarje v teku 3 mesecev ali v Gradci pri dež. davkarji ali pa tudi na Dunaji pri »Boden-Credit-Anstalt«. Ako tega do onih mal ne stori, dobi še sicer svoje denarje, ali do obresti po onem času nima več pravice.

(Težka žena.) V Traubringu na Bavarskem je umrla te dni žena, ki je imela nič manj, kakor 5 centov teže. Da so nje truplo spravili doli po stopnicah, položili so deske ter ga z vrvmi spustili doli po njih.

(Nemškutarji) pri Radgoni rujejo v novem času grdo zoper g. c. kr. notarja Otona Ploja v Gorenji Radgoni in vidi se iz vsega to, da njim najbolj to bode v oči, ker dela rad in v redu slov. pisma, ako jih katera stranka želi od njega. Zato pa gre g. notarju le čast!

(Prvo polletje) sklene se na srednjih šolah v Mariboru, Celji in Ptuji v soboto dne 13. februarja in začne se potem drugo polletje v sredo, dne 17. februarja.

(Varnost.) Redarji so v Mariboru pozaprlji v meseci januariji 67 oseb, izmed teh je bilo 34 sodniji izročenih, ostalih 33 pa so izgnali iz mesta ali pa jim dali manjšo kazen.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) so darovali č. gg.: Vil. Venedig, župnik v Središči in Št. Turkus, kaplan pri sv. Petru nižje Maribora, vsak po 5 fl.; J. Kunce, župnik pri sv. Juriji na Ščavnici 3 fl. in Jožef Sinko, župnik pri sv. Bolfanku v slov. gor. 4 fl.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali meseca januarija č. gg.: Ogrizek 11 fl., Flek 1 fl., Zavadi 2 fl., Tajék 1 fl., Kansky 1 fl., Vraz Ant. 1 fl., Šket (ustn. dopl.) 24 fl., Wolf 11 fl., Čizek Jos. 50 fl., Zagajšek 1 fl., Medved 2 fl., Godina 2 fl., Brglez Ivan 1 fl., Voh 1 fl., Frece 1 fl., Kocuvan (letn. plačn. do leta 1894) 2 fl., Šijanec Al. 1 fl., Šoba 1 fl., Mandeliček 2 fl., Lah Mart. 3 fl., Pivec 11 fl., Šelih 12 fl., Cerjak (letn. plač. do l. 1894) 11 fl., Vaclavik 2 fl., Zabukošek 1 fl.

(Duhovniške spremembe.) Vlč. gospod Lovre Potočnik, kn. šk. duh. svetovalec in dekan v Braslovčah, je včeraj, dne 3. februarja, umrl na naglem, v 65. letu svoje dobe. — Č. g. Franc Pečnik, kaplan v Braslovčah, postal je provizor tamošnje župnije.

Lističi uredništva. G. M. V. v Št. J.: Žal, da ne ali „nevest“ nimamo na ponudbo. — G. T. S. v M.: Tokrat ni za „na svet“. — V Ljubljano: Uredništvo naše ne mara pisem, ki jih dobi brez imena, „Libonski“ pa pač ni ime. — G. A. v B.: Hvala! V prihodnjem listu.

Loterijske številke.

Gradec 30. januarija 1892: 41, 79, 14, 70, 20
Dunaj » » 78, 75, 72, 29, 81

Učenec iz poštene hiše, vsaj 16 let star, močen in zdrav sprejme se takoj v mojo **usnjarijo**. Obleko dobi pod pogoji tudi od mene. Naslov:

Josip Raušl,

usnjar pri sv. Juriju ob Ščavnici.

2-3 (St. Georgen a. d. Stainz.)

Janez Bregar,

klobučar v Mariboru

gosposke ulice.

priporoča č. g. duhovnikom in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih

klobukov

in po vsem svetu znane **Ita-klobuke**, razno volneno in tudi fino z usnjem obšito **obutje** itd.

S spoštovanjem

6-10

J. Bregar.

Lepa jabolčna drevesa,

komad 30 kr., prodaja 14-26

Jože Janežič,

na Bizeljskem pri Brežicah.

Naznanilo.

Dne 1. januarija t. l. sem II. štajarsko napravo za pokapanje mrličev vsprejel na lastno roko ter se bodem, kakor doslej, trudil, da ustrežem vsem željam, katere stavi p. n. občinstvo do mene in hočem vsa naročila v tej stroki ročno in točno oskrbovati.

Prodaja rakev nahaja se v Tegetthoff-ovih ulicah hšt. 18, kjer se vsprejemajo vsa naročila.

Po noči pa se mi naznani v tej reči vse v Blumengasse hšt. 10

V Mariboru, dne 1. januarija 1892.

Spoštovanjem

Frid. Wolf.

Zahvala.

Iskreno zahvalo izrečeva na tem mestu veselavnemu predstojništvu družbe sv. Morjah v Celovcu za blagodušno darilo, lepo število društvenih knjig tukajšnji šolski knjižnici!

Z najodličnejšim spoštovanjem
Načelnik kr. šol. sveta: Voditelj šole:
Franz Fekonja. Jurij Bregant.
Sv. Benedikt, dne 31. januarja 1892.

Služba orglarja in cerkovnika

pri sv. Lovrencu na Bizeljskem, je za nastopiti dne 1. aprila 1892. Več pové

1—3 **Cerkveno predstojništvo.**

Krčma v najem

se takoj odda tik okrajne ceste, ne daleč od župnijske cerkve sv. Lenarta pri Laškem. — Prednost imajo dobri krojači in čevljarji. Več pové lastnik **Martin Lapornik**, posestnik v Št. Lenartu pošta Laško. 1—2

„Pavliha“ ilustr. humoristični list (jediní slovenski šaljivo-zabavni list) izhaja 15. in 30. dan vsakega meseca ter velja **1 gld. za četrta leta.**

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Krajkovski nasip št. 18, I. nadstropje.

Bik, 14 mesecev ali dve leti star, žemelske barve se kupi. Kdor ga proda, naj se oglasi pri **Paulu Pajtlju** v Lehnju pošta Brezno.

Nova posojilnica in hranilnica

odpre se v ponedeljek **15. dan** meseca **februarja** tega leta v **Gorenji Radgoni** v hiši št. 8 ter se bode poslovalo vsak **ponedeljek** in vsak **četrtek** od **11. do 12. ure** dopoldne.

Ta posojilnica potrjena je od slavnega c. kr. okrožnega sodišča v Celji z imenom: „**Posojilnica v Gorenji Radgoni, registrovana zadruga z neomejeno zavezo**“.

Denar jemlje se v **hranitev** od vsacega goldinarja po **4 1/2 %** na leto, torej daje se več, kakor pri vsaki hranilnici. Res, da svojo gotovino izposodite lahko dražje ali od hranilnice dobite jo lahko vsak čas nazaj, ne da bi treba bilo tirjati in tozariti, kakor se godi pri dolžnikih navadno.

Manj, ko **eden goldinar** se ne vzame v hranitev.

Posojuje se poštenjakom, ki vstopijo v društvo po **6 %** na **menice** in **dolžna pisma** in le pri večjih zneskih z intabulacijo na zemljišča, vselej pa s prav malimi stroški, ker zasnovalec tega društva ne iščejo nikakega dobička, ampak hočejo z združenimi močmi pomagati siromašnemu našemu kraju.

Natančneje poizve se lahko v **posojilnični pisarni v Gorenji Radgoni št. 8** ter pri gospodu **dr. Gorički**, odvetniku in gospodu notarju **Otonu Ploj** v Gorenji Radgoni; pojasnila pa bodo dajali tudi oni **zaupni možje**, ki so se v vsakem večjem kraju zato naprosili in pismeno pooblastili.

V Gorenji Radgoni, meseca januarja 1892.

1-2

Posojilnica v Gorenji Radgoni.

„Zum goldenen
Reichsapfel“

J. PSERHOFER'S

**Apotheke in
Wien.**

I. Bezirk, Singerstrasse 15.

Kričistilne kroglice, nekđaj imenovane **univerzalne kroglice**, zaslužijo po pravici to ime, ker je veliko takih bolezni, pri katerih se kaže izvrsten uspeh teh kroglic. Že več ko 10 let so te kroglice razširjene in od zdravnikov zapisane. Malo je takih družin, pri katerih se ne bi rabile te kroglice.

Jedna škatljica s 15 kroglicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljki po povzetju 1 gld. 10 kr. Ako se denar naprej pošlje, ni treba plačati poštine in stane: 1 zavitek kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kakor jeden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice“

in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v **rdečih** pisмениh. kate-rega je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja 1 posodeca 40 kr., prosto poštine 65 kr.

Trpotčev sok, zoper nahod, hripavost, kašelj itd. ena steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 gld. 20 kr.

Prah proti potenju nog, škatljica 50 kr., poštine prosto 75 kr.

Balzam za goltanec, 1 steklenica 40 kr., poštine prosto 65 kr.

Živiljska esenca (Pražke kapljice) zoper pokvarjenje želodeca, slabo prebavljanje itd. Stekleničica 22 kr.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge framacetične specialitete, ki so bile po vseh avstrijskih časopisih oznanjene, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje naročajo. — **Razpošiljana po pošti** se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju.

Pri dopošiljki denarja (po poštni nakaznici), stane poština dosti manj, kakor po povzetju.

Angleški balzam, steklenica 50 kr.

Fijakerski prašek, zoper kašelj itd. 1 škatljica 35 kr., poštine prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje rast las, škatljica 2 gld.

Univerzalni plašter prof. Stendela domače, zdravilo za rane, otekline itd. posodeca 50 kr., poštine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, domače sredstvo proti slabi prebavi, 1 zavitek 1 gld.